Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister VWS Deadline: 16 maart 2026

7/3/26

nota

[redacted]

TER BESLISSING Twee RIVM-producten over PFAS in lokale producten

Datum
18 februari 2026

Kenmerk
4354217-1094386-VGP

Zaaknummer
1094386

Bijlage(n)
3

1. Aanleiding

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft twee producten opgeleverd over PFAS in lokale producten die u met bijgevoegde brief aanbiedt aan de Tweede Kamer. De onderzoeken volgen uit het RIVM-onderzoeksprogramma PFAS.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde brief en bijlagen aan de Tweede Kamer. De Kamerbrief verstuurt u mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Deadline: Omdat de producten betrekking hebben op de consumptie van eieren is het doel om de rapporten niet te dicht op Pasen te publiceren (5 en 6 april).

3. Kernpunten

Binnen het systeem van de voedselveiligheid hebben verschillende partijen een verantwoordelijkheid. Zo is het ministerie van VWS beleidsverantwoordelijk voor de voedselveiligheid van het eindproduct, in de fase van de verwerking en distributie en in de primaire productiefase, waarvoor de Europese Algemene Levensmiddelenverordening het belangrijkste wettelijke kader is. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) houdt hierbij toezicht op de naleving van de voedselveiligheidsregelgeving door de voedselproducerende en -verwerkende bedrijven in de hele keten.
Echter, de producten die met de Kamerbrief naar de Tweede Kamer worden verstuurd, vallen niet onder deze voedselwetgeving en bijbehorend toezicht van de NVWA. De Rijksoverheid en de NVWA houden namelijk geen toezicht op de veiligheid van zelfgeproduceerd voedsel en eetbare producten uit de natuur. Mensen die zulke producten eten, zijn zelf verantwoordelijk voor de beoordeling van de veiligheid. Vanuit de verantwoordelijkheid van de overheid voor publieke gezondheid/gezondheidsbescherming is het wel de taak van de overheid om onderzoek te doen en te adviseren over de risico's van zelfgeproduceerd voedsel en producten uit de natuur.

Het eerste product dat naar de Kamer wordt verstuurd gaat over de belangrijkste bron van PFAS in eieren van hobbykippen. Uit het onderzoek volgt dat de bron van PFAS in eieren van hobbykippen ligt in het feit dat deze kippen wormen eten waar PFAS in zit. Op dit moment kunnen we de houders van hobbykippen helaas nog geen advies geven over hoe de hoeveelheid PFAS in eieren te verminderen.
Het tweede product dat wordt gestuurd biedt een overzicht van de bekende informatie over PFAS in lokale voedselproducten. Het bevat geen nieuwe resultaten, maar geeft een totaalbeeld van wat op dit moment bekend is over PFAS in o.a. producten uit moestuinen, zelf gevangen vis, zelf geraapte mosselen en oesters, eieren van hobbykippen en zelf gesneden lamsoor.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
Vorige bewindslieden hebben meerdere toezeggingen gedaan om de Tweede Kamer goed te informeren over het onderzoeksprogramma PFAS van het RIVM. De Tweede Kamer is op 15 april 2025[1] geïnformeerd over tussentijdse resultaten van het onderzoek naar de bron van PFAS in eieren van hobbykippen. In die brief is aangegeven de Kamer ook te informeren op het moment dat het gehele onderzoek is afgerond.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
De communicatie over PFAS in lokale voedselproducten heeft in het verleden vaak geleid tot enige ophef en ongerustheid. Veel mensen die lokale producten consumeren doen dat mede omdat zij verwachten dat de producten gezonder zijn (minder chemische middelen) dan de eieren die je in de supermarkt kunt kopen. De boodschap dat juist die producten extra vervuild kunnen zijn met PFAS, is een vervelende boodschap. In 2025 is het rapport over PFAS in eieren van hobbykippen toevallig rond Pasen verschenen, wat extra onrust heeft gezaaid over het onderzoek en de redenen dat de Rijksoverheid hier onderzoek naar laat doen. In de media verscheen bijvoorbeeld het bericht dat de Rijksoverheid via de resultaten van dit onderzoek indirect de commerciële eiersector promoot.

De communicatie over deze producten zal door het RIVM worden gedaan, die dat zo goed mogelijk afstemmen met andere betrokken organisaties (zie het kopje afstemming).

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld
Geen arbeidsmarkteffecten.

d. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

[1] Kenmerk 4083841-1081074-VGP

De Kamerbrief is afgestemd met de departementen IenW en LVVN. Ook is afstemming geweest met het RIVM. Het RIVM heeft contactpersonen zoals de GGD'en en het Voedingscentrum op de hoogte gesteld.

h. Toezeggingen
Geen nieuwe toezeggingen.

In de brief van 15 april 2025 heeft de toenmalige staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport toegezegd de Tweede Kamer te informeren over het onderzoek naar de bron van PFAS in eieren van hobbykippen.

i. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.